

יום המשפחה 2025:
הכלת משפחות מגוונות בחברה הישראלית

שכבות גיל מומלצות: כיתות י"א-י"ב

מטרות:

- 1. הרחבת ההבנה של מושג המשפחה** – לאפשר לתלמידים ולתלמידות לבחון ולהגדיר מחדש את תפיסתם האישית לגבי משפחה, תוך הכרה בכך שאין הגדרה אחת מוחלטת ושישנם מודלים שונים של משפחות בחברה הישראלית.
- 2. עידוד חשיבה ביקורתית על היחס החברתי למשפחות מגוונות** – לחשוף את התלמידות למקרים מציאותיים שמדגימים את האתגרים והאפליה עמן מתמודדות משפחות מגוונות, ולעורר דיון על זכויות, שוויון וסובלנות בחברה הישראלית.
- 3. חיזוק ערכים של קבלה והכלה** – לעודד את התלמידים לפתח אמפתיה כלפי משפחות מגוונות, ולחשוב על דרכים בהן הם יכולים לתרום לקידום חברה שוויונית וסובלנית יותר כלפי כל סוגי המשפחות.

עזרים: פתקים, עטים, הדפסת הכתבות או שימוש בפלאפונים של התלמידים, טוש ללוח.

משך: 45 דקות.

- 1. פתיחה:** נחלק לתלמידים פתקים ריקים ונבקש מכל תלמיד לכתוב על הפתק את ההגדרה שלו למילה "משפחה". לאחר מכן, נאסוף את הפתקים, נערבב אותם ונחלק אותם מחדש כך שכל תלמיד יקבל פתק אקראי. נבקש מחלק מהתלמידות להקריא את ההגדרה שהן קיבלו ולהגיד האם הן מסכימות איתה או לא ולמה.
- 2. נשאל:**
 - האם הייתה הגדרה מבין ההגדרות שאתם כתבתם שהפתיעה אתכם?
 - האם הייתה הגדרה שגרמה לכם לחשוב מחדש על ההגדרה שלכם?
 - איך החברה מגדירה מהי משפחה? האם לדעתן ההגדרה החברתית שונה מההגדרות שלכן?
- 3. נאמר:** השבוע אנחנו מציינים את יום המשפחה. רציתי לנצל את היום הזה כדי שנדבר על זה שיש בחברה שלנו, וגם כאן בכיתה שלנו, מגוון של משפחות ונכיר בזה גם בתור סוגייה שקיימת בחברה הישראלית.
- 4. המציאות בחברה הישראלית:** נחלק את הכיתה ל-4-5 קבוצות. לכל קבוצה נשלח כתבה אחרת על מקרה שקשור למשפחות מגוונות בחברה הישראלית ונבקש מכל קבוצה לענות על מספר שאלות. את השאלות אפשר לכתוב או להקריין על הלוח או להדפיס ולחלק לתלמידים.

יש לציין לפני החלוקה לקבוצות שחלק מהכתבות נוגעות באירועים עצובים וקשים שקרו למשפחות. וחלקן קשורות גם למלחמה בה אנו נמצאות בחברה הישראלית מאז אירועי השביעי באוקטובר.

המקרים:

- בימ"ש: לראשונה לסבית תוכר כאמא לאחר מותה.** ד"ר יעל לוי חזן ז"ל, מרצה למגדר באוניברסיטת בן-גוריון, אשר נהרגה בתאונת דרכים בחודש דצמבר 2017, תוכר לאחר מותה כאמא לבתה שילדה בת זוגה.

קישור:
<https://wdg.co.il/%D7%91%D7%99%D7%9E%D7%A9-%D7%9C%D7%A8%D7%90%D7%A9%D7%95%D7%A0%D7%94-%D7%9C%D7%A1%D7%91%D7%99%D7%AA-%D7%AA%D7%95%D7%9B%D7%A8-%D7%9B%D7%90%D7%9E%D7%90-%D7%9C/%D7%90%D7%97%D7%A8-%D7%9E%D7%95%D7%AA>
- המדינה שינתה שמות משפחה לילדי להטב"ים.** שני זוגות שהביאו ילדים בפונדקאות עתרו נגד משרד הפנים שסירב לרשום את השמות שבחרו. ביהמ"ש הסכים: לפקידי הרישום אין שום סמכות לבחור שם לילד.

קישור:
<https://www.ynet.co.il/economy/article/bkbhblut5>
- אמא חד-הורית מפונה מקריית שמונה פרצה בבכי בכנסת: "נתנו לנו 48 שעות לעזוב - אנחנו לא חפצים שזורקים לרחוב".** בדיון מעקב לסוגיית המפונים שנדרשו לעזוב בהתראה קצרה את דירות האירוח, ליטל אמסלם בן שושן תיארה בדמעות: "אנחנו לא תיירים שיכולים לעבור מחדר לחדר, הבן שלי עבר כבר 3 גנים".

קישור:
<https://www.ynet.co.il/news/article/rk8gfsbgc>
- המדינה לא מכירה בילדי האומנה שאיבדו את קרוביהם.** בין בני המשפחות הרבים שהצטרפו למעגל השכול מאז פרוץ המלחמה, ישנם גם ילדי אומנה שאומצו ואיבדו אח או הורה - אבל המדינה לא מכירה בשכול שלהם. הסיבה: אינם חלק מהמשפחה הביולוגית. "אנחנו בני משפחה לכל דבר, אי אפשר לנתק אותנו". (צפייה בלבד)

קישור:
<https://13tv.co.il/item/news/politics/security/kck9c-904174122>
- "אין אופציה אחרת": עומרי נפל בקרב, שמות 3 ההורים נכתבו על המצבה.** בין שורות הקברים והצמחייה המוקפדת בבית העלמין הצבאי בקריית שאול, עומדת מצבה יחידה מסוגה - זו של סמ"ר עומרי ניב פיירשטיין, שנפל ב-7 באוקטובר בקרב על מחנה זיקים. משרד הביטחון אישר לחרוט על מצבתו, לראשונה, את שמותיהם של 3 הוריו. שמענו את סיפורם - ואת סיפור הגבורה יוצא הדופן של בנם. "אם יש מישהו שהיה יכול לעשות פריצת דרך - זו רק המשפחה הזאת" (צפייה בלבד).

קישור:
<https://13tv.co.il/item/news/domestic/internal/s9tc7-903809674/>

שאלות לדיון בקבוצות:

- אמרו בקצרה מה אתן מבינות מהמקרה שקראתן או צפיתן ואילו מחשבות יש לכן בעקבות הקריאה או הצפייה בכתבה.

- האם במקרה שקראתן עליו או צפיתן בו נפגעים ערכים דמוקרטיים כמו שוויון, חירות וסובלנות? איך זה בא לידי ביטוי במקרה?
- כיצד היה ניתן לפנות אחרת לדעתכם?
- בעקבות הקריאה/צפייה והדיון, הביאו הצעה אחת כיצד ניתן להפוך את החברה לשיוויונית, סובלנית ומכילה יותר למגוון רחב יותר של משפחות.

5. **הצגת הדיונים:** כל קבוצה מציגה את המקרה שקיבלה, את עיקרי הדיון שלה ואת ההצעה שחשבה עליה לקידום החברה לעבר שיוויון והכלה למגוון רחב יותר של משפחות.

6. **דיון כיתתי סוגר:**

- למה לדעתכם משפחה זה נושא כל כך חשוב בחברה הישראלית?
- מה צריך להשתנות בחברה בנוגע ליחס למשפחות מגוונות?
- מה כל אחד ואחת מאיתנו יכולים לעשות כדי לקדם יחס סובלני ומכיל כלפי משפחות מגוונות בסביבה הקרובה אלינו?

7. **סיכום:** משפחה היא אחת מאבני הבסיס המרכיבות את החברה שלנו והיא מהווה קבוצה חשובה מאוד בחיים של אדם, אבל אין הגדרה אחת נכונה למהי משפחה ואנחנו רואים מסביבנו שמשפחות יכולות להיות שונות מאוד אחת מהשנייה. חשוב שבתור חברה נכיר בשונות של כל משפחה ומשפחה ובחשיבות שיש ביכולת החברתית שלנו לקבל משפחות מגוונות כדי שלכולם ולכולן תהיה הזדמנות להיות חלק מתא משפחתי ולהקים תא משפחתי אוהב, מכיל ומכבד.